

ישיבת המתמידים "מאור שרגא"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רמת ויז'ניץ חיפה

תשרי תשפ"א

פרשת "בראשית"

בס"ד

"בראשית ברא" (א' א'). הנה תיבת 'ברא' מרמז על בני, חיי, ומזוני. ברא הוא בן בלשון ארמית - היינו בני. ברא הוא גם מלשון **בריאות** - היינו חיי. וגם מלשון בר פי' **תבואה** - רומז על מזוני. וזהו "בראשית ברא" דראשית הכל צריך להיות השפעות טובות של בני חיי ומזוני לכל בית ישראל. (מאורי אור - סקווירא)

*

"על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו" (בי כ"ד). "אשתו" ר"ת **אהבת תורה** ויראת שמים - כשאדם נושא אשה והולך מבית אבותיו המדריכים אותו בדרך הטוב, צריך בעצמו להשתדל ולעבוד לחזק עצמו בתורה ויראת שמים. (אהבת ישראל)

*

"וישכן מקדם לגן עדן את הכרובים" (גי כ"ד). מפרש רש"י: כרובים - מלאכי חבלה. לכאורה מדוע על הפסוק "ועשית שנים כרובים" (שמות כ"ה י"ח) מפרש רש"י: דמות פרצוף תינוק להם? אלא דרך החינוך האמיתי למלא נפש הילד מקטנותו בתורה ויראת שמים, וכאשר שמים בתוך הארון את לוחות העדות ונותנים את הכפורת מלמעלה, אזי יש לכרובים דמות תינוק - דמות מלאך ד', משא"כ כרובים ללא תורה ויראה הם מלאכי חבלה... (מקור ברוך)

*

"ויהי הבל רועה צאן וקין היה עובד אדמה... וישע ד' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא שעה" (ד' ב' - ה'). אמרו חז"ל (במד"ר י"ג ה') אין 'ויהי' אלא לשון צער אין 'ויהי' אלא לשון שמחה. אצל הבל נאמר "ויהי" כי הבל היה בחי' צדיק שמתעסק בעניני עוה"ז מתוך הכרת, לצורך קיום העולם, ומצטער על ביטולו מתורה ותפילה. אצל קין נאמר "היה" שהיה מתעסק בעבודת אדמה מתוך שמחה ומתוך רצון להתרחק מדברים רוחניים. לכן פנה ד' אל הבל ואל מנחתו ואל קין ואל מנחתו לא פנה. (תפארת שלמה)

*

"זה ספר תולדות האדם" (ה' א'). כל אדם כותב במשך ימי חייו ספר, כמו שאחז"ל (אבות פ"ד)... וכל מעשיך **בספר** נכתבים. וכמובא בחובת הלבבות (שער חשבון הנפש פ"ג)... הימים הם גיליונות, כתוב עליהם מה שברצונך כי יזכירו לך. וזה הפי': "זה ספר" - זהו הספר המיוחד, "תולדות האדם" - מעשי האדם ותולדותיו, שאדם כותב ומחבר ע"י מעשיו. (ספה"ק)

*

"ויתהלך חנוך את האלקים ואיננו כי לקח אותנו אלקים" (ה' כ"ד). רש"י: צדיק היה וקל בדעתו לשוב להרשיע, לפיכך מיהר הקב"ה וסילקו קודם זמנו. לכאורה הזוה"ק (זוח"א כז) מפליג מאוד בקדושתו של חנוך שנתעלה להיות מלאך, ואיך שיך לומר עליו שיקל בדעתו לשוב להרשיע? אלא חנוך כ"כ גדול היה, כאשר היה מתקרב לאדם רשע, מיד היה מחזיר אותו בתשובה, ובקדושתו החזיר בתשובה את כל הרשעים. ובא היצה"ר וטען כי אין לו כבר מה לעשות שהבחירה מתבטלת, לפיכך נסתלק קודם זמנו. וזה הפי' ברש"י: 'קל בדעתו לשוב להרשיע' - היינו בגודל צדקתו וקדושתו קל היה הדבר אצלו להשיב את הרשעים מלהרשיע, 'לפיכך מיהר הקב"ה וסילקו קודם זמנו' - כדי שתישאר הבחירה בידי האדם. (מאורי אור - וכן מצינו אצל רבי אהרן הגדול מקרלין זצ"ל, בגודל קדושתו החזיר בתשובה הרבה אנשים, ונסתלק בעודו צעיר לימים בן ל"ו שנים)

*

”בראשית ברא אלקים” ס”ת אמת

מעשה ב'אור החיים' הק', שהתגורר בעיר סאלי שבמרוקו. בעיר ראבט הסמוכה התגורר יהודי שהיה עשיר גדול והתהפך עליו הגלגל עד שנתרושש מנכסיו, ונדד בערי מרוקו לחפש תעסוקה לפרנס את בני ביתו.

ביטחונו היה חזק בהשי"ת שיזמן לו כדי מחייתו. ואכן "הבוטח בד' חסד יסובבנהו", השקיע האיש בעסקים שונים ומצבו השתפר עד שאסף סכום כסף נכבד כדי לשוב לעיר מוצאו.

בדרכו חזרה לביתו עבר בעיר סאלי, עירו של ה'אור החיים' ובה היה לו ידיד ומכר משכבר הימים. מכיוון שהיה ערב שבת (ולא היתה לו שהות להגיע לעיר ראבט לפני שבת), הוזמן על ידי חברו להתארח אצלו בשבת. נענה האיש להזמנה, ואף מסר לו את צרור כספו שהרוויח בתקופת נדודיו, לשמירה עד צאת השבת.

במוצאי שבת לאחר ההבדלה ניגש האורח למארחו, וביקש את הפיקדון שהפקיד בידיו, אך לתדהמתו כפר הלה בכל ואמר: לא הפקדת בידי אף לא פרוטה אחת!

משעמד האורח על דעתו והתחנן בפניו להשיב לו את כספו אשר עמל עליו ביגיעה רבה, הרעים עליו המארח בקולו: אינך מתבייש? בביתי לנת ועל שולחני אכלת, ולבסוף אתה קם ומעליל עלי עלילות דברים? ראה היהודי כי בטובות לא יעלה בידו להוציא את כספו מידי של הרמאי, החליט לתובעו לדין תורה אצל רבנו ה'אור החיים' הק'.

ניגשו שניהם לבית הרב ושטחו טענותיהם, הלה טוען שהפקיד את כספו בידי חברו והלה טוען שלא היו דברים מעולם. שאל ה'אור החיים' את האורח: האם היה עד ביניכם בשעה שהפקדת ממוןך בידו? השפיל האיש את עיניו ואמר: לא היה עד בינינו, המעשה היה סמוך מאד לכניסת השבת ולא הספקתי להעיד על כך עדים, רק זאת אני זוכר שבזמן מסירת הכסף ישבנו שנינו תחת עץ, ואז הוצאתי מכיסי את צרור הכסף ומסרתני לו.

מיד אורו עיניו של הרב ואמר לאורח: גש נא לעץ הזה והזמן אותו להעיד את עדותו. המפקיד שהכיר ברבנו שהוא קדוש ובעל מופת, יצא מיד לדרכו לזמן את העץ לבוא להעיד.

ואילו המארח נשאר בבית הרב, כעבור כמה רגעים אמר הרב כמסיח לפי תומו: בוודאי כבר הגיע האיש לעץ. מה פתאום, רבי! השיב המארח כלאחר יד, עדיין רחוק העץ ואינו יכול להגיע אליו כל כך מהר!

התבונן הרב באיש הכופר בפיקדון, בתתו מבט נוקב, ואמר: קום השב לו ליהודי את כספו!

לפליאתו של האיש כיצד חרץ הרב את גורלו ללא שמיעת ה'עד', ענה הרב: אם טענתך צודקת שלא היו דברים מעולם, והלה לא הפקיד מאומה בידך, מהיכן אתה יודע את מקומו של העץ?

ללא אומר ודברים החזיר האיש בבושת פנים את צרור כספו בשלמותו לבעליו, מיד לאחר מכן ניגש האורח ל'אור החיים' נישק את ידיו והודה לו, על כי בחכמתו גילה את האמת.

